

POSTANOWIENIE

31 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 31 maja 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa J. Ł. i K. Ł.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 19 listopada 2021 r., I ACa 150/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz J. Ł. i K. Ł.
kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany m. S.A. w Warszawie (dalej: Bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wydanego wskutek apelacji powodów J. Ł. i K. Ł. w sprawie o zapłatę i ustalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W ocenie Banku wykładni wymagały art. 4 ust. 2 i art. 6 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach

konsumenckich, a także art. 65, 354, 358 § 2 i 385¹ k.c. oraz art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Zdaniem skarżącego konieczne jest bowiem wyjaśnienie konsekwencji abuzywnego charakteru tzw. klauzul *spreadowych* w sytuacji, w której tzw. klauzula ryzyka walutowego stanowi główny przedmiot umowy i – wobec wyrażenia jej w jasny i zrozumiały sposób – nie podlega badaniu jako niedozwolona w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Wskazano także na potrzebę wykładni art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c., gdyż, zdaniem skarżącego, w orzecznictwie niejasna pozostaje kwestia tego, czy w przypadku nieważności umowy każdej ze stron przysługuje odrębne roszczenie o zwrot tego, co świadczyła ona na rzecz drugiej strony (tzw. teoria dwóch kondykcji), czy też należy porównać wartość wzbogaceń obu stron, a roszczenie kondykcyjne przysługiwać może tylko tej spośród stron, której wzbogacenie było niższe (tzw. teoria salda).

Potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (postanowienia SN z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17). Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w relewantny prawnie sposób (postanowienie SN z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15). Brak spójności orzecznictwa przestaje mieć znaczenie prawne wtedy, gdy po jego wystąpieniu wydana zostanie w danym przedmiocie uchwała Sądu Najwyższego działającego w poszerzonym składzie.

Wbrew twierdzeniom pozwanego w sprawie nie zachodzi potrzeba wykładni wskazanych przezeń przepisów.

Kierunek rozumienia pierwszej grupy unormowań przywołanych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – zgodnie z twierdzeniami samego pozwanego – miałyby znaczenie dla sprawy wyłącznie w razie przyjęcia, że tzw. klauzula ryzyka walutowego została sformułowana w sposób jednoznaczny w rozumieniu art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c. Tymczasem Sąd Apelacyjny wyraźnie wskazał, że choć wspomniane postanowienie umowne określa główne świadczenia stron, to podlegało ono ocenie pod kątem kryteriów z art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. z uwagi na brak sformułowania go w sposób jednoznaczny (s. 13-14 uzasadnienia). W konsekwencji przedstawiony przez skarżącego problem związany z wykładnią przytoczonych wyżej unormowań należy uznać za niewspółgrający z realiami sprawy. Miałyby on bowiem znaczenie jedynie w razie uprzedniego przyjęcia, że ocena Sądu Apelacyjnego o niejednoznaczności wspomnianego postanowienia była błędna; tymczasem na obecnym etapie postępowania, ograniczonym do badania, czy wystąpiły przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy nie jest władny zająć takiego stanowiska - jako założenia warunkującego aktualność wskazywanej przez skarżącego przyczyny kasacyjnej.

Drugi z przedstawionych przez skarżącego problemów został już rozstrzygnięty, w kierunku zgodnym z przyjętą sprawie oceną Sądu Apelacyjnego, w uchwale – zasadzie prawnej – siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, ujętego w pytaniu o to, czy w świetle art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe uzasadnione jest przyjęcie, że kredyty denominowane lub indeksowane do waluty obcej są w istocie kredytami udzielonymi w złotych polskich, skoro zobowiązanie z tytułu takiego kredytu można skutecznie spełnić w walucie indeksacji lub denominacji – bez konieczności dokonywania jakichkolwiek przeliczeń.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego

zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (postanowienie SN z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytanie zostało zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Wyjaśniając istotę swoich wątpliwości skarżący przedstawił teoretyczny wywód, z którego wynikać miała teza, że kredyty indeksowane do waluty obcej lub denominowane w takiej walucie są w istocie kredytami walutowymi. Niezależnie od tego, że poprawność tego wyводу budzi wątpliwości, należy wskazać, iż bank nie wyjaśnił ani przyczyn, dla których kwestia ta miałaby stanowić rzeczywisty, poważny problem prawny, ani tego, jak rozstrzygnięcie tej kwestii miałoby wpływać na ocenę prawną zasadności skargi kasacyjnej. Drugiemu z tych aspektów nie poświęcono żadnej uwagi. Już ta okoliczność wyklucza przyjęcie skargi kasacyjnej

do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż sformułowanego w skardze pytania nie przedstawiono jako „istotnego zagadnienia”, jak również nie wykazano, by rzeczywiście występowało ono „w sprawie”. Sama okoliczność, że postępowanie dotyczy roszczeń związanych z kredytem powiązanym z walutą obcą nie oznacza bowiem, że każda kwestia związana z oceną prawną takiego kredytu przekłada się na kierunek rozstrzygnięcia sprawy.

Niezależnie od powyższego wypada przypomnieć, że w orzecznictwie wyjaśniono już, iż nowelizacja Prawa bankowego, polegająca na dodaniu art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, zmierzała jedynie do wyeliminowania skutków działań banków wykorzystujących tzw. *spready* i nie zmieniała istoty konstrukcji umowy kredytowej, a w szczególności nie prowadziła do jej przekształcenia w umowę o kredyt walutowy (zob. wyrok SN z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.